

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI

FACULTATEA DE LITERE

ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII FILOLOGICE

The Language Teacher as Mediator between Languages and Cultures. A
Study of Romanian Teachers' Discourse in the English Classroom/
Profesorul de engleză ca mediator între limbi și culturi. Un studiu al
discursului profesorilor români la ora de limba engleză

Rezumatul tezei de doctorat

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. habil. Rodica Albu

Doctorandă:

Harasim C. Mihaela căs. Haldan

Anunț

La data de **21 septembrie 2018**, ora **10.00**, în Sala “Grigore Vereș”, [drd.](#) HARASIM C. Mihaela căs. HALDAN susține, în ședința publică, teza de doctorat cu titlul “ **The Language Teacher as Mediator between Languages and Cultures. A Study of Romanian Teachers’ Discourse in the English Classroom**”, în vederea obținerii titlului științific de doctor în domeniul Filologie.

Comisia de doctorat are următoarea componență:

Președinte:

[Conf. univ. dr. Dana Bădescu](#), Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Conducător științific:

[Prof. univ.dr. habil. Rodica ALBU](#), Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Referenți:

[Prof. univ. dr. Elena CROITORU](#), Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați;

[Prof. univ. dr. Dana Anca CEHAN](#), Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;

[Prof. univ. dr. Ștefan OLTEAN](#), Universitatea „Babeș Bolyai” din Cluj Napoca.

Cuprins

Abstract	1
Declarație de mulțumire	3
0. Introducere	4
0.1. Justificarea temei și obiective	4
0.2. Prezentare generală a etapei de cercetare	6
0.3. Metodologia lucrării de cercetare	17
1. Eșec pragmalingvistic și sociopragmatic în predarea limbii engleze ca sursă importantă de colaps al comunicării interculturale	20
1.1. Preambul istoric	20
1.2. Nepotriviri pragmatice în comunicarea didactică	30
1.3. Metoda de cercetare	39
1.3.1. Cercetare calitativă în raport cu studiul curent.....	40
1.3.2. Formularea obiectivelor de cercetare	40
1.3.3. Analiza datelor empirice și evaluarea rezultatelor	41
1.3.4. Interpretarea rezultatelor.....	65
1.4. Concluzii	66
2. Un studiu al FTA (Face Threatening Acts = „acte de vorbire amenințătoare”) la ora de limba engleză	67
2.1. Cadru teoretic	67
2.2. Metoda de cercetare	77
2.2.1. Cercetare calitativă în raport cu studiul curent	77
2.2.2. Prezentarea studiului și analiza datelor empirice.....	77
2.2.3. Evaluarea și interpretarea rezultatelor	94
2.3. Concluzii	96
3. Comutarea codului lingvistic, o alegere motivată funcțional în discursul profesorului la ora de limba engleză	98

3.1. Preambul teoretic.....	98
3.2. Comutarea codului lingvistic la ora de limba engleză	98
3.3. Metoda de cercetare	100
3.3.1. Cercetare calitativă în raport cu studiul curent	100
3.3.2. Prezentarea studiului și analiza datelor empirice	101
3.3.3. Interpretarea rezultatelor	120
3.4. Concluzii	121
4. O limbă – mai multe culturi. Cu referire la engleza britanică și cea americană	122
4.1. Argument	122
4.2. Preambul istoric	124
4.3. Standarde de limbă engleză	127
4.4. Metoda de cercetare	131
4.4.1. Ipoteze.....	131
4.4.2. Chestionarul	132
4.4.3. The Participanții	136
4.4.4. Azaliza datelor empirice și discutarea rezultatelor.....	138
4.5. Concluzii	165
5. Diferențe lingvistice de gen privind discursul profesorului	168
5.1. Preambul istoric	168
5.2. Teorii privind diferențele lingvistice de gen	169
5.2.1. Nivel de cultură	171
5.2.2. Volubilitate, Tăcere, Inteligență	173
5.2.3. Diferențe lexicale	174
5.2.4. Diferențe gramaticale	174
5.2.5. Diferențe de pronunție	175
5.2.6. Diferențe pragmatice	176
5.2.7. Întreruperi și suprapuneri	177
5.3. Metodologie	178
5.3.1. Cercetare calitativă în raport cu studiul curent	179
5.3.2. Formularea obiectivelor de cercetare	179

5.3.3. Organizarea cercetării	180
5.3.4. Analiza datelor empirice și evaluarea rezultatelor	180
5.4. Concluzii	194
Concluzii sumare	195
Referințe bibliografice	199
Anexe	210
Anexa 1. Transcrieri	210
Transcrierea nr. 1	210
Transcrierea nr. 2	223
Transcrierea nr. 3	233
Transcrierea nr. 4	244
Transcrierea nr. 5	260
Transcrierea nr. 6	270
Transcrierea nr. 7	281
Transcrierea nr. 8	288
Transcrierea nr. 9	303
Transcrierea nr. 10	315
Transcrierea nr. 11	325
Transcrierea nr. 12	331
Transcrierea nr. 13	351
Transcrierea nr. 14	365
Transcrierea nr. 15	379
Transcrierea nr. 16	392
Transcrierea nr. 17.....	404
Transcrierea nr. 18	414
Transcrierea nr. 19	423
Transcrierea nr. 20	431
Transcrierea nr. 21	444
Transcrierea nr. 22	467
Transcrierea nr. 23	479
Transcrierea nr. 24	483

Transcrierea nr. 25	496
Transcrierea nr. 26	510
Transcrierea nr. 27	526
Transcrierea nr. 28	533
Transcrierea nr. 29	541
Transcrierea nr. 30	549
Transcrierea nr. 31	555
Transcrierea nr. 32	563
Transcrierea nr. 33.....	572
Anexa 2. Lista de tabele	576
Anexa 3. Lista de figuri.....	577
Anexa 4. Chestionarul (fotografie)	580

Limbajul, spunea Hegel, „conține toate formele dezvoltării spiritului”, fiind una dintre cele două dimensiuni ale existenței omului, cealaltă fiind munca. (Coșeriu 2009:9) Limbajul verbal a fost întotdeauna cel mai important instrument de comunicare elaborat de om, iar verbalizarea acționează ca un vector al voinței noastre de acțiune sau de reacție la un comportament sau la anumite afirmații ale unei alte persoane sau ale unui grup.

Astăzi un număr semnificativ de oameni se află în situația de a comunica zilnic într-o limbă care nu este cea maternă. Realizarea cu succes a comunicării la intersecția dintre două culturi cere competență lingvistică (stăpânirea lexicului și gramaticii, o pronunție apropiată celei standard din limba respectivă și cunoașterea ortografiei), dar și mai mult decât atât. Deși este general acceptat ca profesorii să joace rolul de experți, care ar trebui să ofere modelul de limbă și de comportament prin disciplina pe care o predau, de fapt, uneori anumite alegeri lingvistice pe care le fac pot conduce la diferite neînțelegeri pragmlingvistice și sociopragmatice ce afectează, în consecință, calitatea actului de predare.

Pentru profesorul de engleză de azi se pune problema antrenării elevilor în direcția folosirii limbii engleze ca *lingua franca*, dar și în cea a familiarizării cu orizontul cultural din cele două spații care au generat cele două standarde majore: engleza britanică și engleza americană. Desigur, comunicarea prin intermediul altei limbi (L2) decât cea maternă (L1) trebuie să fie mai întâi inteligibilă, cu minimalizarea transferului/interferenței din L1 în L2. Apoi se pune problema competenței pragmatice, adică a științei folosirii limbii în forme adecvate contextului (Ce? Cum? Cui? Unde? Când?) și a științei de “a comunica mai mult decât spui” (Yule 1996:3).

Se vorbește azi atât de „eșecul pragmlingvistic”, cât și de cel „sociopragmatic” (Thomas p.99). Jenny Thomas vorbește de „eșecul pragmlingvistic” și îl ilustrează cu exemplul în care profesorul întreabă “Would you like to read?”, iar elevul răspunde “No, I wouldn’t” deoarece ia solicitarea profesorului drept o întrebare privind preferințele personale când, de fapt, întrebarea are forță directivă și presupune ca elevul să se conformeze cerinței de a citi... Aceeași autoare observă că atunci când doresc să li se arate calea către un anumit loc, rușii spun, pur și simplu,

„Spuneți-mi cum ajung la...”, în timp ce un englez ar zice „Scuzați-mă, vă rog, ați putea să-mi spuneți cum ajung la...?” (Excuse me, please, could you tell me how to get to...?)

La toate acestea se poate adăuga și „eșecul sociopragmatic”, care ar însemna comportament neadecvat într-un anumit context din cauza nerecunoașterii sau nerespectării normelor sociale. Aici s-ar include abordarea unor subiecte care pot fi tabu sau semitabu în cultura L2, de exemplu, banii și vârsta. Desigur, nu este rolul profesorului de a “corecta” un asemenea eșec sociopragmatic în discursul elevului deoarece este vorba de sistemul de valori și credințe al acestuia, dar aspectul poate fi investigat.

În centrul noțiunii de competență pragmatică stau actele de vorbire (v. Austin 1962:82) – cereri, scuze, plângeri, complimente – care sunt cruciale în comunicarea interpersonală. Ne interesează în ce măsură profesorii înșiși stăpânesc formulele adecvate, dar și care sunt strategiile de predare ale formelor optime. Sunt ei conștienți că vorbitorii nativi de engleză standard sunt mai înclinați să folosească “indirectness” decât vorbitorii altor limbi? Pentru aceasta tind să folosească mai mulți “softeners” și “downtoners” de tipul “would you mind?” sau “would you like to?”. Se ajunge astfel la formule de politețe care reflectă dorința de a nu impune ceva celorlalți. Problema este că nu toți vorbitorii nativi ai unei limbi sunt conștienți de opțiunile lor și cu atât mai puțin de cele ale altora, astfel încât profesorul de engleză, de exemplu, va trebui să accentueze importanța formulilor “please” și “thank you”, cu atât mai mult cu cât engleza și româna sunt asemănătoare în această privință.

Dimensiunea pragmatică domină managementul conversației și al interacțiunii. Este important să știi când să vorbești, când să taci și cum să intervii într-o conversație. De exemplu, în limba română putem începe cu un „Dar...”. În schimb în engleză “But...” ar suna agresiv și e preferabil să fie înlocuit cu un cuvânt mai blând, de exemplu “Well...” sau “You may be right but...”.

Pot fi luate în considerație și aspecte ce țin de proximitatea în spațiu (v. *proxemics*), de contactul vizual (*eye contact*) sau de gestică. Interesante sunt și sursele pentru *misunderstanding*, *mismatches* sau cazurile de “monologuri paralele”. Putem considera însăși ora de clasă un loc al întâlnirii a două culturi în chiar limba maternă, a unui dialog intergenerațional? În ce măsură profesorul nostru e capabil să inițieze un tip de comportament cooperant? Prin ce strategii?

Lucrarea intitulată *The Language Teacher as Mediator between Languages and Cultures. A Study of Romanian Teachers' Discourse in the English Classroom*. abordează un subiect de actualitate, atât la nivel național, cât și internațional, fiind centrată pe investigarea caracteristicilor limbajului profesorului de engleză în cadrul orei de clasă ca mediator între limbi și culturi. Cercetarea este realizată atât din punct de vedere emic, adică din perspectiva analizei proprii activități didactice, cât și din punct de vedere etic, adică din perspectiva unui „observator”.

Prima parte a lucrării mele propriu-zise, intitulată „*Eșec pragmalingvistic și sociopragmatic în predarea limbii engleze ca sursă importantă de colaps al comunicării interculturale*” oferă un cadru holistic istoric și teoretic al anumitor teorii fundamentale ale pragmaticii, cum ar fi conceptul Gricean al principiului cooperării și maximele asociate de conversație ale cantității, calității, relației și manierei; retorica interpersonală și cea textuală propuse de Leech; percepțiile lui Thomas asupra eșecului pragmalingvistic și sociopragmatic; descrierea lui Kumaravadivelu a neconcordanțelor perceptuale, precum și abordarea lui Kasper referitoare la cauzele eșecului pragmalingvistic la orele de limba engleză. Aceste teorii au permis o abordare legitimă pertinentă în formularea obiectivelor de cercetare, adică observarea dacă anumite neconcordanțe pragmalingvistice și sociopragmatice au loc la ora de limba engleză și, dacă este cazul, identificarea sursele lor și, de asemenea, măsura în care acestea pot fi percepute ca oportunități de învățare. Evaluarea rezultatelor indică faptul că mai mult de jumătate din cazurile pe care le-am identificat ca neconcordanțe pragmalingvistice sau sociopragmatice pot fi considerate oportunități potențiale de învățare, datorate anumitor acte de vorbire pe care profesorii le produc în cadrul procesului de predare. Dincolo de orice îndoială, ar trebui să se accepte că neconcordanțele pragmalingvistice și sociopragmatice dintre intențiile profesorilor și interpretările elevilor apar deseori la orele de limba engleză și că, în principiu, ele sunt activate de natura complexă și deseori imperfectă a procesului de predare-învățare. În mod natural, aceste neconcordanțe ar putea fi percepute ca oportunități de învățare, atâta timp cât profesorul furnizează în mod regulat explicații metalingvistice și metapragmatice în predarea limbii engleze.

Referindu-ne încă la natura ambiguă a predării și la dimensiunea sociopragmatică a discursului profesorilor la ora de limba engleză, în cea de-a doua parte a cercetării mele, „*Un*

studiu al FTA (Face Threatening Acts = „acte de vorbire amenințătoare”) la ora de limba engleză” se optează pentru o cercetare calitativă pentru a identifica anumite acte de vorbire produse de profesori, acte ce pot părea amenințătoare pentru elevi și, desigur, pot afecta calitatea predării. Rezultatele analizei datelor empirice indică faptul că unele acte de vorbire produse de profesori au potențialul de a împiedica realizarea cu succes a comunicării sau pot crea o stare neplăcută elevilor, atât timp cât performanțele lor nu sunt înțelese ori apreciate. Pe de altă parte, am identificat și anumite acte de vorbire care – în ciuda faptului că ar putea avea potențialul de a părea amenințătoare pentru elevi – sunt realizate prin folosirea unor principii de politețe ori prin mijloace de abordare a umorului, care de obicei reduc anxietatea și creează o atmosferă degajată, propice învățării.

Încă vorbind despre alegerile lingvistice pe care le fac profesorii români de limba engleză, al treilea aspect cercetat se intitulează „*Comutarea codului lingvistic, o alegere motivată funcțional în discursul profesorului la ora de limba engleză*”. Această parte a prezentei lucrări se referă la funcțiile schimbării codului lingvistic în discursul profesorilor. Se presupune că profesorii comută codul lingvistic din diverse cauze precum nesiguranța lingvistică, clarificarea mesajului, schimbarea subiectului discuției (de exemplu pentru a explica reguli, structuri – din motive metalingvistice), din motive afective (pentru a exprima aprobare, simpatie, nemulțumire, furie) și din motive sociopragmatice (pentru a implica mai mult decât este comunicat). S-a dovedit că schimbarea de coduri este indispensabilă, deoarece oferă diferite avantaje procesului de predare: contribuie la furnizarea de informații, minimizează necorordanțele de comunicare, creează o atmosferă ce favorizează învățarea și, de asemenea, îi ajută pe profesori să gestioneze problemele legate de managementul clasei.

Al patrulea segment al cercetării mele este „*O limbă – mai multe culturi. Cu referire la engleza britanică și cea americană*” și vizează identificarea ponderii varietăților de engleză predate în școli, ținând seama de faptul că, din punct de vedere tehnic, nu există limite de curriculum care să impună predarea doar unei anumite varietăți în cadrul orelor de curs. Cu alte cuvinte, se încearcă a se identifica ponderea preferințelor dintre engleza britanică și cea americană în discursul din cadrul orelor de predare al profesorilor români de limba engleză. Pentru a colecta și analiza datele empirice în sensul prelucrării acestui segment al cercetării mele, am abordat metoda cantitativă, folosind un chestionar adresat unui număr de 100 de profesori

români de limbă engleză, pe care i-am împărțit în 4 categorii. Rezultatele evaluării datelor indică faptul că respondenții fac alegeri aproape egal distribuite între engleza britanică și engleza americană și că profesorii aparținând categoriei BĂRBAȚI sub 40 de ani și FEMEI sub 40 de ani nu și-au exprimat preferințele pentru varietatea englezei americane mai mult decât cei din categoria BĂRBAȚI peste 40 de ani sau FEMEI peste 40 de ani.

Desigur, engleza britanică este varietatea cel mai des abordată în procesul de predare în școlile românești, însă influențele englezei americane sau ale altor varietăți de limba engleză sunt intense și, prin urmare, au un impact deosebit asupra discursului profesorilor de limba engleză din România. Acest fapt ce se datorează diverselor oportunități ale acestora de a interacționa cu vorbitori nativi de limbă engleză sau de a-și perfecționa abilitățile de comunicare / predare în limba engleză.

Dacă secțiunea anterioară se referă la preferințele profesorilor pentru diferite varietăți de limbă engleză diferențiate în funcție de gen și vârstă, ultima parte a cercetării mele se ocupă de un alt tip de probleme de gen, și anume „*Diferențe lingvistice de gen privind discursul profesorului*”. Această secțiune oferă o discuție impresionistă despre abordarea metodologică de cercetare pe care am ales să o folosesc pentru a identifica, descrie și analiza situațiile în care expresiile lingvistice ale cadrelor didactice devin asociate cu genul masculin sau feminin, datorită anumitor activități, circumstanțe sau stări afective în care acestea sunt produse.

În această etapă, cercetarea a fost realizată printr-o abordare metodologică calitativă, iar evaluarea rezultatelor indică faptul că este practic imposibil a se contabiliza diferențele lingvistice dintre genuri, dar și faptul că există diferite caracteristici ale limbajului care par a fi asociate mai mult cu un anumit gen față de celălalt, datorită circumstanțelor / contextelor / situațiilor în care au fost produse. Diferențele semnalate în episoadele examinate în cadrul acestei secțiuni a cercetării mele depind de diverse variabile precum: rolul profesorilor în cadrul anumitor activități, tipul lecției, natura activității desfășurate, nivelul de educație, de cultură ori cadrulul socio-afectiv al elevilor.

În ansamblu, am speranța că obiectivele lucrării mele de cercetare au fost îndeplinite, întrucât am efectuat o introspecție coerentă și explicită asupra discursului profesorilor români de limba engleză din cadrul orelor de curs, cercetare ale cărei rezultate pot servi drept instrument de

conștientizare pragmalingvistică și sociopragmatică în reflectarea asupra naturii ambigue a predării unei limbi străine.

Referințe bibliografice

- Adendorff, Ralph. "The Functions of Code Switching among High School Teachers and Students in Kwazulu and Implications for Teacher Education". *Voices from the Language Classroom: Qualitative Research in Second Language Education*, edited by K. Bailey & D. Nunan, Cambridge University Press, 1996, pp. 388–406.
- Adonis, A. and S. Pollard. *A Class Act: The Myth of Britain's Classless Society*. Hamish Hamilton, 1997.
- Albu, Rodica. *Using English(es). Introduction to the Study of Present-day English Varieties & Terminological Glossary*. Third edition, Casa Editorială Demiurg, 2005.
- Albu, Rodica. *English in Canada. Representations of Language and Identity*. Casa Editorială Demiurg, 2006.
- Allwright, Dick, and Kathleen M. Bailey. *Focus on the Language Classroom: An Introduction to Classroom Research for Language Teachers*, Cambridge University Press, 1991.
- Austin, J.L. *How to Do Things with Words*. Oxford University Press, 1962.
- Bardovi-Harlig, Kathleen. "Pragmatics as Part of Teacher Education". *TESOL Journal*, 1(1), 1992, pp.28-32,
- Bartels, Nat. *Applied Linguistics and Language Teacher Education*. Springer, 2002.
- Berlinsky-Shay, Orit. *Code-Switching between Hebrew-English and Hebrew-Arabic in the Multilingual Society of Israel*. Unpublished paper, 2017.

- Billmyer, Kristine. “‘I Really Like your Lifestyle’: ESL Learners Learning How to Compliment”. *Penn Working Papers in Educational Linguistics*, vol. 6, no. 2, 1990, pp. 31-48.
- Blom, J. P., and J. Gumperz. “Social Meaning in Linguistic structures: Code-Switching in Norway”. *Directions in Sociolinguistics*. Gumperz and Hymes, 1972.
- Blom, J. P., and J. Gumperz. “Social Meaning in Linguistic Structure: Code-switching in Norway”, *The Bilingualism Reader*, edited by Li Wei, Routledge, 1972, pp.111-136.
- Blum-Kulka, Shoshana. “Learning to Say What You Mean in a Second Language: A Study of the Speech Act Performance of Learners of Hebrew as a Second Language”. *Applied Linguistics*, vol.3, no.1, 1982, pp. 29-59.
- Blum-Kulka, Shoshana and Elite Olshtain. “Too Many Words: Length of Utterance and Pragmatic Failure”. *SSLA*, vol. 8, 1986, pp.165-180.
- Bou Franch, Patricia. “On Pragmatic Transfer”. *Studies in English Language and Linguistics*, 1998, pp.5-20.
- Brown, H. Douglas. *Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy*. Pearson Education ESL, 2000.
- Brown, Gillian and George Yule. *Discourse Analysis*. Cambridge University Press, 1983.
- Brown, Penelope. “Gender, Politeness, and Confrontation in Tenejapa”. *Gender and Conversational Interaction*, edited by D. Tannen, Oxford University Press, 1993, pp.144–62.
- Brown, Penelope. “How and Why Are Women More Polite: Some Evidence from a Mayan Community”. *Women and Language in Literature and Society*, edited by S. McConnell-Ginet, R. Borker and N. Furman, Praeger, 1980, pp. 111–49.
- Brown, Penelope. *Language, Interaction, and Sex Roles in a Mayan Community: A Study of Politeness and the Position of Women*. Unpublished Ph.D. dissertation, University of California at Berkeley, 1979.

- Brown, Penelope and Colin Fraser. "Speech as a Marker of Situation, Social Markers" in *Speech*, edited by K. Scherer and H. Giles Cambridge University Press, 1979, pp. 33–62.
- Brown, Penelope and Stephen Levinson. *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge University Press, 1987.
- Brown, Penelope and Stephen Levinson. "Social Structure, Groups, and Interaction". *Social Markers in Speech*, edited by K. Scherer and H. Giles, Cambridge University Press, 1979, pp. 291–341.
- Brown, Penelope. "Universals of Language Usage: Politeness Phenomena". *Questions and Politeness: Strategies in Social Interaction*, edited by E. N. Goody, Cambridge University Press, 1987, pp. 56-311.
- Butler, Judith. *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. Routledge, 1990.
- Cambridge English Dictionary Online*. <http://dictionary.cambridge.org>.
- Candlin, C. N. "Communicative Language Teaching and the Debt to Pragmatics". *27th Round Table Meeting*, edited by C. Rameh, Georgetown University Press, 1976, pp. 237-56.
- Cehan, Anca. "Language Switch in the Foreign Language Classroom". *Proceedings of the Craiova Sociolinguistics Seminar*, Eurobit, 1995, pp. 11-19.
- Chapman, S., and P. Routledge. *Key Thinkers in Linguistics and the Philosophy of Language*. Edinburgh University Press, 2005, pp. 80-86.
- Chomsky, Noam. *Cunoașterea limbii*. Traducere de Alexandra Cornilescu, Ileana Baciuc și Taina Dutescu-Coliban, Editura Științifică, București, 1996.
- Coats, Jennifer. *Women, Men and Language: A Sociolinguistic Account of Gender Differences in Language*. Third edition, Routledge, 2013.
- Common European Framework of Reference for Language*, published by Cambridge University Press – ISBN Hardback 0521803136 Paperback: 0521005310 - www.cambridge.org

- Coşeriu, Eugen. *Lingvistica din perspectiva spațială și antropologică*. Editura Știința, 1994.
- Coşeriu, Eugen. *Omul și limbajul său*. Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2009.
- Cohen, Andrew D. and Elite Olshtain. “Developing a Measure of Sociocultural Competence: The Case of Apology”. *Language Learning*, vol.31, no.1, 1981, pp.112-134.
- Crystal, David. *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Second edition, Cambridge University Press, 1995.
- Crystal, David & Hilary Crystal. *Words on Words: Quotations about Language and Languages*. The University of Chicago Press, 2000.
- Dash, Peter. “Cross-Cultural Pragmatic Failure: A Definitional Analysis with Implications for Classroom Teaching”. *Asian EFL Journal*, vol. 6, no.3, 2004, pp.1-17.
- Davies, Mark E. “Politeness and the Foreign Language Learner”. *Anglo-American Studies*, 6, 1986, pp.117-130.
- Downes, William. *Language and Society*. Second edition, Cambridge University Press, 1998.
- Duranti, Alessandro. *Linguistic Anthropology*. Cambridge University Press, 1997.
- Dobson, Eric J. “Early Modern Standard English”. *Approaches to English Historical Linguistics*, edited by Lass Roger, Holt Rinehart & Winston, 1969.
- Grice, Paul, H. “Logic and Conversation”. *Syntax and Semantics 3: Speech Acts*, edited by P. Cole and J.L. Morgan, Academic Press, 1975, pp.1-23.
- Gumperz, John. *Discourse Strategies*. Cambridge University Press, 1982.
- Gumperz, John J. and Deborah Tannen. “Individual and Social Differences in Language Use”. *Individual Differences in Language Ability and Language Behaviour*, edited by C. J. Fillmore, D. Kempler and W. S. Wang, Academic Press, 1979, pp. 305-325.
- Gumperz, John, and Hernandez-Chavez. *The Encyclopedia of Language and Linguistics*. Pergamon Press, 1972.

- Eggs, Suzanne, and Diana Slade. *Analyzing Casual Conversation*. Continuum, 1997.
- Eldridge, J. "Code-Switching in a Turkish Secondary School". *ELT Journal*, 50, 4, Oxford University Press, 1996, pp. 303-311.
- Ellis, Havelock. *Man and Woman*. Fourth edition, London, 1894.
- Ellis, Rod. *The Study of Second Language Acquisition*. Oxford University Press, 1994.
- Ellis, A. J. *On Early English Pronunciation with Especial Reference to Shakespeare and Chaucer*. Part II, Asher & Co., 1869.
- Ellis, A. J. *On Early English Pronunciation with Especial Reference to Shakespeare and Chaucer*. Part IV, Asher & Co., 1875.
- Eslami-Rasekh, Zohreh, et al. "The Effect of Explicit Metapragmatic Instruction on the Speech Act Awareness of Advanced EFL Students". *TESL-EJ*, vol. 8, no. 2, 2004, pp.1-11.
- Firth John Rupert. *Papers in Linguistics*. Oxford University Press, 1934–1951, reprinted 1957.
- Flyman-Mattsson, A., and Niclas Burenhult. *Code-switching in Second Language Teaching of French*. Vol. 47, Working Papers, Lund University, Dept. of Linguistics, 1999.
- Gill, J. *Introductory Text-Book to School Education, Method and School Management*. 9th edition, Longman, Green, Longman, Roberts & Green, 1863.
- Graddol, David, Dick Leith and Joan Swan. *English History, Diversity and Change*. The Open University, Routledge, 1996.
- Graddol, David, Dick Leith, Joan Swan, Martin Rhys and Julia Gillen. *Changing English*. The Open University, Routledge, 2007.
- Goffman, Erving. *Interaction Ritual*. Anchor Books, 1967.
- Goodwin, Marjorie Harness. "Gender and Language in Cross-Sex Jump Rope: The Relevance of Longitudinal Studies". *Proceedings of the Fifth Berkeley Women and Language Conference*, edited by Suzanne Wertheim, Ashlee Baley and Monica Corston-Oliver, Berkeley Women and Language Group, 1998, pp. 175- 86.

- Grice, H. Paul. "Logic and Conversation". *Syntax and Semantics 3: Speech Act*, edited by P. Cole and J.L. Morgan, Academic Press, 1975, pp. 1-23.
- Gumperz, John. *Discourse Strategies*. Cambridge University Press, 1982.
- Haverkate, Hank. "Politeness Strategies in Verbal Interaction: An Analysis of Directness and Indirectness in Speech Acts". *Semiotica*, 71, 1/2, 1988, pp. 59-71.
- Hymes, Dell. "Directions in (ethno) linguistic theory". *American Anthropologist*, 6, (3/2) 1964, pp. 6-56.
- Holmes, Janet. *Women, Men and Politeness*. Longman, London, 1955.
- Holmes, Janet and Miriam Meyerhoff. *The Handbook of Language and Gender*. Oxford, 2003.
- Holmes, Janet. *An Introduction to Sociolinguistics*. Third edition, Pearson, 2008.
- Housman, Laurence. *King John of Jingalo: The Story of a Monarch in Difficulties*. Henry Holt and Company, 1912.
- Hudson, R. A. *Sociolinguistics*. Cambridge University Press. 1986.
- Jakobson, Roman. *The Framework of Language*. Michigan Studies in the Humanities, 1980.
- Jespersen, Otto. *Language: Its Nature, Development and Origin*. George Allen & Unwin, 1922.
- Jiang, Xiongqing. "A Case Study of Teacher's Politeness in EFL Class". *Journal of Language Teaching and Research*. Academy Publisher, vol. 1, no. 5, 2010, pp. 651-5.
- Joos, Martin. *The Five Clocks: A Linguistic Excursion into the Five Styles of English Usage*. Harcourt, Brace and World, 1961.
- Judd, Elliot L. "Some Issues in the Teaching of Pragmatic Competence". *Culture in Second Language Teaching and Learning*, edited by E. Hinkel, Cambridge University Press, 1999, pp.152-166.

- Jung, Ji-Young. "Issues in Acquisitional Pragmatics". *TESOL & Applied Linguistics*, vol. 2, no. 3, 2002, pp. 1-13.
- Kachru, B. B. "World Englishes: Agony and ecstasy". *Journal of Aesthetic Education*, 30(2), University of Illinois Press, 1996, pp.135-155.
- Kamuf, Peggy. "Writing like a Woman". *Women and Language in Literature and Society*, edited by Sally McConnell-Ginet, Ruth Borker and Nelly Furman, Praeger, 1980.
- Kasper, Gabriele. "Pragmatic Transfer". *Second Language Research*, 8, no. 3, 1992, pp. 203-231.
- Kasper, Gabriele. "Teaching-Induced Aspects in Interlanguage Discourse". *Studies in Second Language Acquisition*, vol. 4, no 2, Cambridge University Press, 1982, pp. 99-113.
- Kasper, Gabriele and Richard Schmidt. "Developmental Issues in Interlanguage Pragmatics". *The Development of Pragmatic Competence, SSLA*, edited by G. Kasper, vol. 18, no. 2, 1996, pp. 149-170.
- Katz, J. Jerrold and Jerry A. Fodor. "The Structure of a Semantic Theory". *Language*, vol. 39, no 2, Linguistic Society of America, 1963, pp. 170-210.
- Kortmann, Bernd. *English Linguistics: Essentials: Anglistik - Amerikanistik*. Cornelsen Verlag, 2005.
- Kubota, M. "Teachability of Conversational Implicatures to Japanese EFL Learners". *IRLT Bulletin*, 9, 1995, pp. 35-67.
- Kumaravadivelu, B. *Beyond Methods: Macrostrategies for Language Teaching*. Yale University Press, 2003.
- Lado, Robert. *Teaching English across Cultures*. McGraw-Hill, 1988.
- Lakoff, Robin. "Language in Context". *Language*, vol. 48, no. 4, Dec., 1972, pp. 907-927
- Lakoff, Robin. "Language and Women's Place". *Language in Society*, vol. 2, no 1, Cambridge University Press, 1973, pp.45-80.

- Larsen-Freeman, Diane, *Techniques and Principles in Language Teaching*. Oxford University Press, 2000.
- Leech, Geoffrey Neil. *Principles of Pragmatics*. Longman, 1983.
- Lee McKay, Sandra and Nancy H. Hornberger. *Sociolinguistics and Language Teaching*. Cambridge University Press, 1996.
- Llamas, Carmen, Louise Mullany and Peter Stockwell. *The Routledge Companion to Sociolinguistics*. Routledge, 2007.
- Lyons, John. *Introduction to Theoretical Linguistics*. Cambridge University Press, 1969.
- Macmillan Dictionary Online*, <http://www.macmillandictionary.com>.
- Martinet, André. *Économie des changements phonétiques*. Edited by A. Francke S. A., 1955.
- McCarthy, Michael. *Discourse Analysis for Language Teachers*. Cambridge University Press, 1991.
- Mckay, Lee. *Sociolinguistics and Language Teaching*. Edited by Nancy Hornberger, Cambridge University Press, 1996.
- Melchers, Gunnel and Philip Shaw, *World Englishes. An Introduction*. Arnold, 2003.
- Merritt, M., A. Cleghorn, J. O. Abagi, and G. Bunyi. "Socialising Multilingualism: Determinants of Code switching in Kenyan Primary Classrooms". *Code switching*, edited by C. M. Eastman, Clevedon Multilingual Matters Ltd. 199, pp.103-21.
- Mesthrie, Rajend, Joan Swann, Ana Deumert and William L. Leap. *Introducing Sociolinguistics*. Edinburgh University Press, 2000.
- Morris, Charles W. "Foundations of the Theory of Signs". *International Encyclopedia of Unified Science*. Vol. 1, no. 2. 1938, reprinted 1971.
- Morrison, Toni. *The Nobel Lecture in Literature. 1993*, Knopf, 1994.
- Munteanu, Eugen. *Introducere în lingvistică*, Polirom, 2005.

- Nikolas, Coupland. *Style: Language Variation and Identity. Key Topics in Sociolinguistics*. Cambridge University Press, 2007.
- Ochs, Elinor. "Language Acquisition and Socialization: Three Developmental Stories". *Culture Theory: Essays on Mind, Self, and Emotion*, edited by R. A. Shweder and R. A. LeVine, Cambridge University Press, 1984, pp. 276–320.
- Ochs, Elinor and Bambi B. Schieffelin. "Language Socialization". *Annual Review of Anthropology*, 15, 1986, pp. 163-191.
- Ochs, Elinor and Bambi B. Schieffelin. "The Impact of Language Socialization on Grammatical Development". *The Handbook of Child Language*, edited by P. Fletcher and B. MacWhinney, Blackwell, 1995, pp. 73–94.
- Olshtain, Elite and Andrew D. Cohen. "Speech Act Behavior across Languages". *Transfer in Language Production*, edited by H.W. Dechert and M. Raupach, Ablex Publishing Corporation, 1989, pp. 53-67.
- Olson, D.R., Franklin, J.R. and N. Torrance. *The Handbook of Education and Human Development*, Blackwell, 1996.
- Olson, D.R. and N. Torrance. *The Making of Literate Societies*. Blackwell, 2001.
- Ong, Walter J. *The Presence of the Word*. Yale University Press, 1967.
- Oxford English Dictionary Online*. <https://en.oxforddictionaries.com>.
- Pohl, Gabriela. "Cross-Cultural Pragmatic Failure and Implications for Language Teaching". *SLLT* 4, 2004, pp. 1-10.
- Reith, J.C.W. *Broadcast over Britain*. Hodder and Stoughton, 1924.
- Pope, Rob. *The English Studies Book*. Routledge. London and New York, 1998.
- "New Dictionary", *Punch CX*, Bradbury, Agnew and Co LD Printers, London and Tonbridge
4 January 1896, p.11,
<https://archive.org/stream/punchvol110a111lemouoft#page/n7/mode/1up>.

- Reynolds, Mike. "Where the Trouble Lies: Cross-Cultural Pragmatics and Miscommunication". *27th International Conference on Cross-Language Studies and Contrastive Linguistics*, 1993, pp.1-17.
- Richards, Jack C., and Mayri Sukwivat. "Language Transfer and Conversational Competence". *Applied Linguistics*, vol.4, no. 2, 1983, pp. 113-125.
- Rose, Kenneth R., and Gabriele Kasper. *Pragmatics in Language Teaching*. Cambridge University Press, 2001.
- Saussure, Ferdinand. *Curs de lingvistică generală*. Traducere și cuvânt înainte de Irina Izverna-Tarabac, Polirom, Iași, 1998.
- Scrivener, J. *Learning Teaching. The Essential Guide to English Language Teaching*. Macmillan, 2011.
- Searle, J. R., "A Taxonomy of Illocutionary Acts". *Language in Society*, vol.5, no.1, Cambridge University Press, 1976, pp. 1-23. *The English Language and Usage Stack Exchange*. <https://english.stackexchange.com>
- Sharwood-Smith, Michael. "Consciousness-Raising and the Second Language Learner". *Applied Linguistics*, II, no. 2, 1981, pp.159–168.
- Silverstein, Michael. "Metapragmatic Discourse and Metapragmatic Function". *Reflexive Language*, edited by John A. Lucy, Cambridge University Press, 1993, pp.
- Thomas, Jenny. "Cross-cultural pragmatic failure". *Applied Linguistics*. Longman, vol. 4, no. 2, 1983, pp. 91-112.
- Thomas, Jenny. *Meaning in Interaction: An Introduction to Pragmatics*. Longman, 1995.
- Thoreau, Henry David. *A Week on the Concord and Merrimack Rivers*. The Pennsylvania State University, 2003.
- Thornbury, Scott and Diana Slade. *Conversation: From Description to Pedagogy*. Cambridge University Press, 2006.

- Trudgill, Peter. "Standard and non-Standard dialects of English in the UK Problems and Policies". *Readings on Language, Schools, and Classrooms*, edited by M. Stubbs and H. Hillier, Methuen, 1983.
- Trudgill, Peter and Jean Hannah. *International English. A Guide to the Varieties of Standard English*. Third edition, Longman. Eduard Arnold, 1994.
- Trudgill, Peter and Jean Hannah. *International English. A Guide to the Varieties of Standard English*. Fourth edition, Longman. Eduard Arnold, 2002.
- Tucker, Susie. *English Examined*. Cambridge University Press, 1961.
- Vygotsky, Lev. "Interaction between Learning and Development". *Readings on the Development of Children*, edited by Gauvain and Cole, Scientific American Books, 1978, pp. 34-40
- Walker, John. *A Critical Pronouncing Dictionary and Expositor of the English Language*. Stereotype edition, Collins and Hannay, New York, 1823.
- Walters, Joel. "The Perception of Politeness in English and Spanish". *TESOL '79: The Learner in Focus*, edited by C. A. Yorio et al., TESOL, 1979, pp. 288-296.
- Wildner-Bassett, M. "Teaching and Learning 'Polite Noises': Improving Pragmatic Aspects of Advanced Learners' Interlanguage". *Learning Teaching and Communication in the Foreign Language Classroom*, edited by G. Kasper, Aarhus University Press, 1986, pp. 163-178.
- Wisker, Gina. *The Postgraduate Research Handbook: Succeed with your MA, MPhil, EdD and PhD*. Palgrave, 2001.
- Wolfson, Nessa. "Invitations, Compliments and the Competence of the Native Speaker". *International Journal of Psycholinguistics*, vol. 8, no. 4, 1981, pp. 7-22.
- Woolf, Virginia. *Women and Writing*. Women's Press, London, 1979.
- Yule, George. *Pragmatics*. Oxford University Press, 1996.

Zimmerman, Don and Candace West. "Sex roles, Interruptions and Silences in Conversation".
Language and Sex: Difference and Dominance, edited by Thorne, Barrie and Henley
Nancy Rowley, Newbury House, 1975, pp. 105–29.